

Naturvernforbundet i Narvik

Norges vassdrags-og energidirektorat

Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Hjertvatn og Røvatn kraftverk , Ballangen kommune

Fakta

Registreringsnummer:	6860
Saksnummer:	201104724
Sakstype:	Opprustning og utvidelse
Status:	Søknad
Saksbehandler:	Laila P. Høivik. 22 95 92 67, lph@nve.no
Tiltakshaver:	Ballangen Energi AS
Fylke:	NORDLAND
Kommune:	BALLANGEN
Vassdragsområde:	172.Z
Produksjon:	26,00 GWh

Uttalelse - søknad fra Ballangen Energi AS - om fornyelse av konsesjon for regulering av Hjertvatnet i Ballangen kommune og overføring av Storelva.

Naturvernforbundet i Narvik (NiN) vil på det sterkeste fraråde at det gis tillatelse til videreføring av dagens konsesjon for regulering av Hjertvatnet. Reguleringsgrensene utnytter mer enn et års tilsig av nedbør, magasinvolumet er på ca 24 millioner kubikkmeter vann mens nebørsfeltet har en gjennomsnittlig årsproduksjon på ca 18 millioner kubikkmeter vann. Dette misforholdet som har vart siden reguleringen startet i 1957 har ført til negative konsekvenser for fisk, landskap, hyttenaboer og friluftslivet i form av sen og sjelden oppfylling av magasinet. Vanskeligheter med båtutsett. Sterk erosjon i strandsonen på grunn av mye finmasser og mye myr inntil vannet. Dette er forhold som har vært påklaget i mange år, uten at kraftlaget har iverksatt avbøtende tiltak eller tatt spesielle hensyn i manøvreringen av kraftverket. Tvert i mot så har erosjons- prosessene økt dramatisk etter at kraftselskapene fikk frislipp fra oppfyllingskrav og dermed selv kunne bestemme og kjøre kraftverkene sine i forhold til prisnivået i markedet. For Hjertvatn kraftverk og Hjertvatnet har dette ført til at magasinet har blitt tappet i perioder da det vanligvis ble fylt opp, altså i månedene april-juli. Poretrykket i sedimentlagene har derfor utløst økt erosjon på grunn av at vannspeilet beveger seg opp og ned over kort tid.

Interesseforeninger påpekte i 2001 i forbindelse med søknad fra Ballangen Energi om senking under LRV i forbindelse med arbeid på inntaket; ”Det er slett ikke slik at magasinet normalt er tappet ned til

LRV. Faktisk har dette skjedd kun en gang tidligere. Det normale er en nedtapping på 4-7 meter under HRV. Strandsonen i Hjertvatn består i det alt vesentligste av løsmasser i form av finere sand og gjørme hvor betydelig erosjon må påregnes”

Tatt i betraktning natur- og landskapsverdiene ved Hjertvatn, det ligger jo midt i et større naturreservat, friluftsverdiene og hensynet til hyttenaboer, så burde LRV gjennom revisjonen heves til et nivå over det som det er rimelig vil bli oppfylt i et normalår. I tillegg burde konsesjonær pålegges å bygge om tappekonstruksjonen slik at det ikke blir mulig å senke under ny LRV.

Det er de samme hensyn som bør veies sterkt i forhold til å pålegge konsesjonær en bestemt dato for oppfylling av magasinet. Dette vil ikke redusere kraftproduksjonen, men hindre BEAS fra å kjøre kraftverket i perioder med negativ konsekvens for miljøet.

Vi mener også at revisjonen må pålegge slipp av minstevannføring i den tørrlagte elva fra Hjertvatn ned til Melkevatn.

Naturvernforbundet vil også sterkt fraråde at det gis tillatelse til overføring av Storelva ved oppdemming av tjern ved kote 260. Dette er et mye brukt friluftsområde med store naturkvaliteter som gammel furuskog og urørt myrlandskap. En oppdemming av myra vil føre til økt CO2-utslipp og ødeleggelse av reirlokalteter for fugl som vanligvis hekker i området. En 700 meter åpen kanal med tilhørende kjørespor etter store maskiner og jordvoller på begge sider vil virke som et hinder for ferdsel, både for dyr og mennesker. Det vil også ligge som et stort sår over lang tid, i et område omgitt av naturreservat. Vi kan ikke se at tilleggskraften som kan produseres med denne overføringen overhode står i forhold til naturødeleggelsene denne overføringen medfører.

Uttalelse til søknad fra Ballangen Energi AS til overføring av Røvasselva og bygging av Røvatn kraftverk.

NiN vil også sterkt fraråde at det gi tillatelse til overføring av Røvasselva til Hjertvatnet. En slik tillatelse vil medføre store inngrep i et urørt og særpreget terreng som brukerne sier har store kvaliteter. Det er registrert høyt besøkstall av jegere, fiskere, hundekjørere og fotturister/skigåere. Dette området har natur- og landskapskvaliteter som en nasjonalpark. Dagens regulering av Hjertvatn er skjemmende og ligger som en stygg enklave i et større sammenhengende naturreservat. Det var press fra Ballangen kommune, kommunen er eieer av kraftselskapet, som ga et unntak fra det foreslåtte arealvernet, slik at området som søkes utbygd er unntatt fra bestemmelsene i naturreservatet. Dette betyr likevel ikke at det må gis tillatelse. Tunneldeponi med 15.000 kubikkmeter leirmasse vil ikke være mulig å skjule i terrenget. Heller ikke ny anleggsvei i sikk-sakk oppover den bratte skogslia mellom Sjurvatnet og Hjertvatnet vil bli noen turistmagnet. Vi har sett liknende veiprojekter etter utbyggingen av Skjomen kraftverk, som ennå i dag etter 40 år ligger som et stygt sår i terrenget. Fjellsiden hvor anleggsveien er omsøkt ligger midt i dalen, slik at det blir maksimalt innsyn til ødeleggelsene. Bratt terreng med spredt furuskog og fjell i dagen vil etter vår erfaring fra andre småkraftprosjekter i regionen, føre store og skjemmende skjæringer og veifyllinger som den vil ta lang tid før naturen har revegetert. NiN mener at de reduserte landskapsverdiene ved en utbygging alene er tilstrekkelig til å avslå søknaden. Forholdet til friluftinteressene, INON-reduksjon, dyrelivet og fiskeinteressene kommer i tillegg og styrker begrunnelsen for et avslag ytterligere.

Forholdet for fisk og fiskeinteressene

Det fremkommer mangelfull og svak dokumentasjon på virkningene for fisk/bunndyrfauna/planter i den del av vassdraget som blir mest berørt av en overføring. Fiskeundersøkelsen fra 2005, gjennomført av fiskebiologene Morten Halvorsen og Lisbeth Jørgensen, er å betrakte som foreldet etter 8 år og i tillegg har den svakhet at den beskriver i hovedsak virkninger for elvemusling og laks/sjørret i det berørte vassdraget nedenfor Sjurvatnet. På den strekningen vil virkningen av en overføring av Røvasselva være minimalt negativt for fisk og elvemusling. Etter det vi har erfart omfattet ikke undersøkelsen hele vassdraget fordi BEAS opplyste at der var det gjort undersøkelser tidligere. Vi mener at et prøvefiske fra-70 og 80- tallet ikke kan tilfredsstille dagens krav til kunnskap. Særlig når det ikke er vedlagt rapport hvor problematikken drøftes ut fra eksisterende kunnskap.

Ved en overføring av vann fra Røvasselva til Hjertvatn via tunnel vil fisk og fiskeyngel av røyebestanden i Røvatnet kunne overføres til Hjertvatn. Ørretbestanden i Hjertvatn betraktes som en av de beste i hele Ofoten. Fiskeundersøkelsen til NINA fra 1997 uttaler at ørretbestanden er sårbar med tanke på konkurranse i matfatet fra andre fiskearter. Så vidt vi kjenner til eksisterer det ikke effektive metoder for å hindre at røye vil vandre til Hjertvatnet.

Naturvernforbundet mener overføringen av Røvasselva, med et omsøkt minstevannslipp fra inntak i Røvasselva på 67 liter i sekundet, vil få dramatiske konsekvenser for fisk og bunndyrfauna i Røvasselva, Skårvatnet, Skårvasselva, Melkevatnet og Melkevasselva.

Med den i søknaden beskrevne reduksjon i vannføring i de tre elvene og senking av naturlig vannspeil i de to fiskerike vannene, forventer vi til dels store negative konsekvenser for livet i vassdraget. Før en søknad kan behandles seriøst ut fra dokumentasjonskravet i Naturmangfoldloven må virkningene for økosystemene i øvre del av vassdraget, fra Sjurvatnet til omsøkt inntak i Røvasselva, undersøkes og beskrives.

Med hilsen

Baard Mikalsen
Leder

Finn Erik Sommerseth
styremedlem

narvik@naturvernforbundet.no

